

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ

ГО «МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ОСВІТИ І НАУКИ»

ГО «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови**

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української та іноземної лінгвістики

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

Факультет іноземної філології

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства

Матеріали V Міжнародної
науково-практичної конференції

Рівне
2020

ББК 81.0

С91

УДК 81

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету романо-германських мов (Національний університет «Острозька академія»);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет), старший судовий експерт ЛНДІСЕ;

Мартинюк Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет)

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 16 – 18 березня 2020 року, Рівне. – 329, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 27.02.2020 р.).

До збірника увійшли матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Бойко В., Воробйова І. А.	7
Вербалізація концепту «home» у романі Дж.Роулінг «Harry Potter and the Philosopher’s Stone»	
Лавринюк І. М.	13
Міжкультурна комунікація та врахування когнітивних особливостей	
Левчук П., Рошко Р.	18
Багатомовні корпуси слов’янських та балтійських мов Clarin-PL	
Потанчук С. С.	27
Критерії вибору слів-концептів у сучасному мовознавстві	
Примачок Л. Л.	30
Змістові характеристики суб’єктності фахівця з фізичної реабілітації	

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Бєлова С. А.	34
Оптимізація освітнього простору як важливий чинник виховання і розвитку дитини у практиці бременських шкіл 20-х рр. ХХ ст.	
Вовчук Н.І.	44
Застаріла лексика в історичному романі В.Пікуля «Фаворит»	
Д’яченко Д., Воробйова І. А.	49
Лексико-стилістичні засоби вираження іронії у серіалі Марка Геттіса та Стівена Моффата «Шерлок»	
Зубілевич М. І., Фінчук Г.В.	57
Gender identification of the news text	
Калініченко М. М.	62
Літературна критика Едгара Аллана По в дискурсі популярної літератури США 1800-х років	
Колесник С., Воробйова Л. М.	72
Художній світ роману Айн Ренд «Джерело»	
Михальчук Н.О., Чала Ю.М.	79
The Term “Absurd” and Commedia Dell’arte Manifesto	
Михальчук Н.О., Яцюрик А. О.	94
Психолінгвістичні механізми квазівзаємодії з творами мистецтва	

Поліщук Д., Воробйова І. А.	109
Особливості існування термінології архітектури в художньому тексті (на прикладі оповідань А.К.Дойля про Шерлока Холмса)	
Попович Р. Г., Тимощук І. О.	114
Вторинна номінація в термінології: функціональний аспект	
Самборська І.М.	118
Психолінгвистические методики в изучении восприятия значения языкового знака	
Титечко О., Воробйова І. А.	124
Скорочення у сучасній англійській мові, їхні класифікації та особливості існування у сучасному мовленні	
Юхимець Д., Воробйова І. А.	128
До питання про особливості психологічної термінології	

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Антончук І. Є., Кіндрат Н. П.	132
Використання інтерактивних технологій з метою розвитку критичного мислення здобувачів освіти на уроках англійської мови	
Афанас'єва Л. В., Смирнова М. Л.	142
The Features of a Professionally – Oriented Teaching English Language to Technical Specialties Students of Higher Educational Establishments	
Білоус Т. М.	152
Development of Intercultural Communicative Competence in the University English Language Classroom	
Бойко Н. Г., Конопльова Ю. О.	154
Автентичний контекст навчання як запорука активного залучення старшокласників до навчального процесу	
Бородчук Л. С.	159
Професійна майстерність вчителя англійської мови як важлива складова розвитку сучасної школи	
Войтенко І. Г.	163
Використання відеоматеріалів на заняттях з англійської мови у дошкільному закладі	
Голуб Т. Й.	166
Використання нових інформаційних технологій в процесі навчання	

Івашкевич Е. З., Набочук О. Ю.	171
Розвиток здібностей соціального інтелекту вчителів сучасної середньої загальноосвітньої школи	
Лаворик Т. А.	185
Погляд на громадянську освіту очима сучасного вчителя іноземних мов	
Лукашук О. П.	189
Інноваційні технології як засіб для розвитку пізнавальних інтересів учнів	
Лящук Г. П.	193
Ігрові моменти на уроках англійської мови	
Мосіна Ю. С.	196
What infographics is and how it can help while learning	
Мороз М. С.	200
Rôle de l'enseignant. Les pédagogies actives et les pédagogies de la transmission dans enseignement/apprentissage du français	
Мороз Н. М.	205
Емоційний компонент процесу навчання іноземної мови	
Музичук Д.	209
Характеристики вчителя фасилітатора	
Погуляєва М. С.	216
Атестація педагогічних працівників як складова їх професійної компетентності	
Сембай Н. Б.	219
Introduction of information and communication technologies and Internet resources into the educational process as one of the means of developing the creative potential of the individual in terms of competency education	
Смирнова М. Л., Афанас'єва Л. В.	227
Die Bildung der interkulturellen Kompetenz im Fremdsprachenunterricht	
Філіпчук О. Г.	239
Розвиток творчої особистості засобами англійської мови в умовах трансформації української освіти	
Шевчук О. Ю.	248
Формувальне та підсумкове оцінювання учнів 2-х класів НУШ на уроках англійської мови (з досвіду роботи)	

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Афанас'єва Л. В., Смирнова М. Л.	253
Die Persönlichkeitsbildung des zukünftigen Fachmannes mittels einer Fremdsprache	

<i>Івашкевич Е.Е., Антюхова Н. І.</i>	265
Психологічні механізми перекладацької діяльності	
<i>Ковальчук О.М.</i>	286
Принципи підготовки здобувачів вищої освіти до інноваційної професійної діяльності	
<i>Ковалюк В. В.</i>	294
Оптимізація підготовки студентів ВНЗ до ведення наукової дискусії іноземною мовою	
<i>Ніколайчук Г.І., Ногачевська І.О.</i>	297
Формування міжкультурної комунікативної компетентності студентів у процесі професійної підготовки	
<i>Пархоменко О. Т.</i>	301
Використання Інтернет-технологій при вивченні англійської мови у вищому технічному закладі освіти	
<i>Семенюк Я. О.</i>	305
Мобільний телефон як навчальний засіб на заняттях з іноземних мов	
<i>Хупавцева Н. О.</i>	308
Psycho-Linguistic Characteristics of Facilitative Interaction	
<i>Шевчук А. В.</i>	323
Лексикографічна компетенція як невід’ємний складник професійної компетентності	
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	326

12. CHARLIER É., 1989, Planifier un cours c'est prendre des décisions. Bruxelles : De Boeck
13. CLARAREDE., 1952, Psychologie de l'enfant et pédagogie expérimentale, Neuchâtel : Delachaux et Niestlé
14. Conseil de l'Europe (2000) Cadre Européen Commun de Référence pour les Langues : apprendre, enseigner, évaluer [en ligne] Strasbourg : Division des Politiques Linguistiques. Disponible sur : <https://rm.coe.int/16802fc3a8> consulté le 12 décembre 2018.
15. COUSINET R., 1959, Pédagogie de l'apprentissage. Paris : PUF

*Наталія Мороз
(м. Рівне)*

ЕМОЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Сьогодні спостерігається підвищений інтерес до вивчення емоцій на стику ряду наук, таких як лінгвістика, психологія, культурологія, педагогіка та ін. Повне розкриття людських емоцій знаходять в процесі комунікативного спілкування. Вступаючи в комунікацію, ми несвідомо намагаємося вловити емоції-реакції наших співрозмовників, і від того, наскільки нам це вдається, залежить успішність акту комунікації.

Роль емоцій в регулятивній діяльності людини, особливо в плані управління його поведінкою, є значною, про що згадують практично всі дослідники, які описують роль емоційного фактору в інтерактивному процесі комунікативного спілкування, відзначаючи мотивуючу роль емоцій в поведінці людини (В.І. Шаховський, І.П. Павлючко, Л.А. Піотровська, К. Ізард, Д. Мацумото). За словами К. Ізарда, «в людині все є рухоме емоціями, котрі становлять мотиваційний бік її діяльності».

Комунікація являє собою, перш за все, обмін емоціями. При цьому емоції можуть служити стимулом до початку спілкування, його перериванням або припиненням. Вивчення емоцій актуально з позиції прагматики, наприклад ведення конфліктного / безконфліктного діалогу або впливу мовця на слухача.

Емоційність розглядається як обов'язкова властивість людини, якість мовної особистості, що регулює основні процеси сенсоутворення і формування прагматики висловлювань як інстинктивний, несвідомий, незапланований процес прояву емоцій.

У педагогічній практиці емотивність несе в собі додаткове навантаження – привернути увагу студентів до матеріалу.

Навчання іншомовним емотивним монологічним висловлюванням є важливим фактором формування мовної особистості, її емотивної компетенції. Емотивність є свідомий, запланований процес демонстрації емоцій, лінгвістичне вираження емоційності.

Ми повністю згодні з В.І. Шаховським, який вказує, що «в комунікативну компетенцію повинна бути обов'язково включена емоційна й емотивна компетенції».

У даній статті ми розглядаємо навчання емотивним мовним актам в процесі моделювання емотивної комунікації.

Якщо говорити про емотивну компетенцію студентів, то І.П. Павлючко визначає дану компетенцію як сукупність мовного і психологічного знання, що дозволяє мовній особистості вербально висловлювати і позначати свої і чужі емоції в емоційних ситуаціях. Під емотивною лексикою тут розуміється пласт лексичних одиниць, що відображають емоції мовця.

Одним з найважливіших принципів навчання емотивної лексики є принцип створення позитивного емоційного фону навчання.

Цього можна досягти через моделювання емоційних ситуацій для «систематизації різноманітного емоційного досвіду мовців і досягнення взаєморозуміння в процесі їх спілкування».

Емоційна реакція на ситуацію ілюструється формулою АВС:

- А (activating event) – активуюча подія: ситуація, стимул, що обумовлює процес реагування;

- В (beliefs) – переконання, очікування, установки, вірування, уявлення про ситуацію, інтерпретації та висновки;

- C (consequences) – наслідки: емоції, почуття, поведінка.

Важливою умовою створення позитивної емоційної ситуації на занятті з іноземної мови є емоційна поведінка викладача. Це – компонент А (activating event) – активуюча подія.

Чуйність викладача по відношенню до емоційного настрою студентів говорить про його високу культуру і професіоналізм. Що можна вважати позитивними «знаками», тими «сигналами», за допомогою яких викладач дає установку на позитивний настрій? Це посмішка під час вітання, дружнелюбно поставлене запитання, спокійне зауваження. Додатковий емоційний настрій для студентів створюють зовнішність і манери викладача – спокійна чітка мова, плавні жести, приємний тембр голосу.

Емоційні ситуації реалізуються через «емотивні мовні акти», націлені на вираження емоційного стану або ставлення мовця до будь-чого. М.Ю. Олешков, аналізуючи емоційну складову поведінки викладача, відносить до емотивних мовних актів:

- мовні акти-побажання («На сьогоднішньому занятті ми будемо писати тест. Бажаю вам успіху в його написанні»);

- акти-компліменти («Сьогодні Андрій мене по-справжньому порадував!»);

- емотивні акти-вимоги («Вставай, коли розмовляєш з викладачем!»);

- акти передачі емоційного стану («Сьогодні у мене дуже гарний настрій, і я хочу, щоб він таким же був у вас.»);

- акти емоційної підтримки («Будь ласка, Надя, не хвилюйся і розповідай.»).

Компонент В (beliefs) – уявлення про ситуацію, інтерпретації і висновки – втілюється через вербальну і невербальну експлікацію лінгвокультурних емоційних концептів.

До вербальних експлікаторів лінгвокультурних емоційних концептів можуть відноситися не тільки окремі емоційні лексичні та фразеологічні одиниці, а й емотивні тексти малих форм (вірші, пісні). Невербальна

експлікація може бути представлена через використання творів живопису, музики, скульптури; рольові та ігрові ситуації і т.д.

Різноманітність форм вербальної і невербальної експлікації лінгвокультурних емоційних концептів забезпечує великі можливості для засвоєння іншомовної інформації на заняттях з іноземної мови. За рахунок цього обсяг і глибина іншомовних емоційних знань і уявлень можуть варіюватися в широкому пізнавальному діапазоні.

Результатом має стати розвинений емоційний інтелект студентів, який забезпечить їм широкі можливості до адаптації як в умовах рідної, так і іншомовної емоційної картини світу.

В результаті експлікації у студентів формується компонент С (consequences) – наслідки: вони відчують ті ж емоції, які, за припущенням, має відчувати й сам реципієнт-носій мови і культури, і демонструють навички емотивного спілкування в умовах ситуації-моделі.

Виходячи з вищесказаного, можна зробити висновок про те, що ефективність навчання процесу міжкультурного емотивно-комунікативного спілкування буде залежати від наступних факторів:

1) вміння викладача контролювати свої емоції і розуміти емотивну складову студентів;

2) володіння навичками вербальної і невербальної експлікації іншомовних лінгвокультурних емоційних концептів (як з боку викладача, так і з боку студентів);

3) успішності перенесення ситуації-моделі до (реальних або наближених до реальних) умов міжкультурного емотивно-комунікативного спілкування.

Облік емоційного компоненту виробляє переорієнтацію на емоційний світ студентів, дозволяє активізувати їх внутрішні ресурси в процесі навчання. Володіння навичками роботи з вербальними і невербальними експлікаторами лінгвокультурних емоційних концептів є умовою формування емотивної компетенції як важливої складової іншомовної комунікативної компетенції.

ЛІТЕРАТУРА:

- Изард К. (1980). Эмоции человека. М.: МГУ. 440 с.
- Шаховский В. И. (2008). Лингвистическая теория эмоций. М.: Гнозис. 416 с.
- Павлючко И.П. (1999). Эмотивная компетенция автора художественного текста (на материале произведений Г. Гессе). Волгоград: ВГПУ. 205 с.
- Васильев Н.Н. (2019). Эмоциональные реакции на ситуацию по формуле ABC. Режим доступа: www.elitarium.ru/load/librarium.html [Дата звернення 16 лютого 2020].
- Олешков М.Ю. (2011). Эмотивные речевые акты в педагогическом дискурсе. *Вестник Челябинского государственного университета*. 33 (248), С. 16-18.
- Пиотровская Л.А. (1994). Эмотивные высказывания как объект лингвистического исследования (на материале русского и чешского языков). СПб.: Изд-во Санкт-Петербургского университета. 146 с.
- Волконская С.А., Седова Т.Н. (2015). Эмоциональный настрой как одно из средств повышения мотивации учащихся на уроках английского языка. *Молодой ученый*. 3, С. 746-748.
- Чернышов С.В. (2016). Лингвоконцептодидактика как перспективное направление современных лингводидактических исследований. *Вестник ВГУ*. 2, С. 130-135.
- Чернышов С.В. (2014). Эмоциональный концепт как дидактическая единица содержания обучения иноязычной эмотивной коммуникации. *Вестник ТГПУ*. 4 (145), С. 136-139.

*Дар'я Музичук
(м.Рівне)*

ХАРАКТЕРИСТИКИ ВЧИТЕЛЯ ФАСИЛІТАТОРА

Постановка проблеми у загальному вигляді: Зміст та структура загальної середньої освіти в Україні кардинально змінюються і саме тому викладачі повинні бути підготовленими настільки, щоб усвідомлювати свою соціальну відповідальність, зростати професійно, визначати пріоритетні напрями своєї роботи та бути вихователями у широкому значенні цього слова.